

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1191/2021
18.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Момир Радуловић, адвокат из ..., против туженог „Bruno invest“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Дејан Крањчевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1275/18 од 13.12.2018.године, у седници одржаној 18.01.2023.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1275/18 од 13.12.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег сновног суда у Београду П1 406/17 од 29.05.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од 28.09.2000.године до 30.08.2007.године исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединог износа до исплате, како је то наведено у том ставу. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на износе наведене у ставу првом изреке уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање фонду ПИО за период од 28.09.2000.године до 30.08.2007.године, као и да тужиљи упише стаж у радну књижицу за наведени период. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи за период од 01.01.1997.године до 28.09.2000. године уплати на име накнаде за неуплаћене доприносе за пензијско и инвалидско осигурање фонду ПИО, на име накнаде за здравствено осигурање Фонду здравственог осигурања и на име накнаде за осигурање од незапослености Националној служби за запошљавање – Филијала Београд износе ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом од 29.09.2000. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 313.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1275/18 од 13.12.2018. године ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом и

трећем изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од 28.09.2000.године до 30.08.2007.године исплати тражене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединог износа до исплате, да јој за период од 28.09.2000.године до 30.08.2007.године на досуђене износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање фонду ПИО за, као и да тужиљи упише стаж у радну књижицу за наведени период и да јој на досуђене износе за период од 01.01.1997.године до 28.09.2000. године уплати на име накнаде за неуплаћене доприносе за пензијско и инвалидско осигурање фонду ПИО, на име накнаде за здравствено осигурање Фонду здравственог осигурања и на име накнаде за осигурање од незапослености Националној служби за запошљавање – Филијала Београд износе ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом од 29.09.2000. године до исплате. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртог изреке првостепене пресуде и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију, уз захтев за накнаду трошкова.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиље дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног друштва „СТР Holding“ АД Београд од 08.09.2000.године тужиљи је престао радни однос код овог правног лица са 28.09.2000.године. Пресудом Четвртог општинског суда у Београду П1 1836/05 од 03.09.2005.године (правноснажна 26.03.2008.године) ово правно лице је обавезано да тужиљу врати на радно место на коме је радила пре доношења решења о престанку радног односа. У међувремену, послодавац тужиље је променио назив у Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд са истим седиштем (која промена је регистрована решењем АПР од 02.08.2006.године) и потом је уговором од 03.10.2006.године пренео своју имовину, као неновчани улог, на Привредно друштво „SBI Invest“ ДОО Београд (које је основао). Након тога, послодавац тужиље је престао да постоји због правних последица отворања и закључења поступка стечаја над њиме по решењу Привредног суда у Београду од 09.09.2010.године. Привредно друштво „SBI Invest“ ДОО Београд је наставило да послује све до закључења уговора од 19.11.2010.године (о спајању, уз припајање) са Привредним друштвом „Bruno invest“ ДОО Београд, на којег је, овим уговором, пренело целокупну своју имовину, права и обавезе (укључујући и дугове) као новог дужника, након чега је престало да постоји, без ликвидације (која промена је регистрована у АПР 23.11.2010.године). У утуженом периоду од 28.09.2000.године до 01.09.2007.године (када је основала Агенцију),

тужиља није била запослена код другог послодавца, а била је пријављена код Националне службе за запошљавање. Вештачењем је утврђена висина потраживања тужиље према туженом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, оценивши као неоснован приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог Привредног друштва „Bruno invest“ ДОО Београд, сматрајући да се не ради о субјективном преиначењу тужбе у односу на овог туженог, већ само о правилном именовању туженог. Према становишту првостепеног суда тужени је на основу формално правних трансакција само мењао називе и уговорима формално вршио пренос имовине са једног правног лица на друго правно лице, послујући на истом седишту и са истим капиталом. Доношењем незаконите одлуке о престанку радног односа тужиљи, без коначне одлуке о њеном радноправном статусу, тужени је онемогућио тужиљу да ради (од 28.09.2000.године до 01.09.2007.године) и тиме јој причинио материјалну штету у висини зараде коју би остварила да јој радни однос није престао, као потпуне штете на коју има право јер у том периоду није нигде радила, чија висина је утврђена вештачењем, због чега има обавезу да јој исту накнади у досуђеним износима са припадајућом каматом сходно одредбама чланова 154. став.1 и 192. став 1. ЗОО и одредби члана 164. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље због недостатка пасивне легитимације на страни туженог Привредно друштво „Bruno invest“ ДОО Београд сматрајући да ово правно лице није правни следбеник послодавца тужиље Привредно друштва „СТР Holding“ АД Београд, које је 2006.године променило назив у Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд (у ком делу је прихватио као правилно становиште првостепеног суда да се радило само о промени назива), већ два засебна правна лица. Ово стога што је Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд (послодавац тужиље) пренело своју имовину, као свој оснивачки улог, на Привредно друштво „SBI Invest“ ДОО Београд (уговором од 03.10.2006.године). Тиме није престао његов правни субјективитет, као друштва преносиоца, јер се није радило о статусној промени, па тиме ни о универзалној правној сукцесији на основу чега се образује правно следбеништво, већ о сингуларној сукцесији, с обзиром на то да је ово правно лице наставило да постоји у правном саобраћају, а престало је да постоји и брисано је из регистра привредних субјеката АПР због правних последица стечаја на основу правноснажног решења Привредног суда у Београду од 09.09.2010.године, у ком поступку је тужиља могла да пријави своје потраживање. При томе, нема доказа да је дошло до пробоја правне личности, односно до мешања имовине Привредног друштва „СТР ВАУ“ АД Београд (које је престало да постоји 2010.године услед правних последица стечаја) и Привредног друштва „SBI Invest“ ДОО Београд као друштва стицаоца (које је престало да постоји 2010.године без ликвидације, уз истовремено преношење имовине на касније означеног туженог Привредно друштво „Бруно инвест“ ДОО Београд уговором од 19.11.2010.године, која статусна промена је регистрована у регистру АПР 23.11.2010.године), које чињенице тужиља није истицала.

Правилан је закључак другостепеног суда о недостатку пасивне легитимације на страни туженог, због чега је правилно поступио када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље.

У конкретном случају, тужила је 02.06.2008.године поднела тужбу ради накнаде штете против свог послодавца Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд (имајући у виду промену правног имена извршену 02.08.2006.године) у односу на којег је донета пресуда Четвртог општинског суда у Београду П1 1836/05 од 03.09.2005.године (правноснажна 26.03.2008.године) о обавезивању да врати тужилу на радно место на коме је радила пре доношења решења о престанку радног односа. Поднеском од 13.09.2010.године тужила је извршила субјективно преиначење тужбе тако што је, поред туженог Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд, означила као туженог и Привредно друштво „SBI Invest“ ДОО Београд (позивајући се на то да је уговором од 11.10.2006.године Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд унело своју имовину у Привредно друштво „SBI Invest“ ДОО Београд, након чега је остало само формално да егзистира као привидна правна личност). На рочишту од 05.04.2011.године тужила је поново извршила субјективно преиначење тужбе означивши као туженог само Привредно друштво „Bruno invest“ ДОО Београд сматрајући га правним следбеником свог послодавца (позивајући се на брисање из регистра привредних субјеката Привредног друштва „СТР ВАУ“ АД Београд које је престало да постоји 2010.године услед правних последица стечаја и Привредног друштва „SBI Invest“ ДОО Београд које је престало да постоји 2010.године припајањем другом правном лицу – новоозначеном туженом Привредно друштво „Bruno invest“ ДОО Београд на основу уговора од 19.11.2010.године), у односу на које правно лице је настављен поступак и донете нижестепене пресуде. Поднеском од 09.05.2013.године тужени Привредно друштво „Bruno invest“ ДОО Београд је истакао приговор недостака пасивне легитимације јер није правни следбеник послодавца тужиле.

У таквој правној ситуацији, правилно је становиште нижестепених суда да је правни следбеник Привредног друштва „СТР Holding“ АД Београд, послодавца тужиле, Привредно друштво „СТР ВАУ“ АД Београд (првобитно означени тужени), јер се радило само о промени назива пуног пословног имена послодавца тужиле, која промена је регистрована у АПР, а што не утиче на његов правни субјективитет. Поред тога, правилно је и становиште другостепеног суда да тужено Привредно друштво „Bruno invest“ ДОО Београд, у односу на којег је извршено субјективно преиначење тужбе, није универзални правни сукцесор послодавца тужиле и његовог правног следбеника, и да се ради о различитим правним лицима, а разлоге које је дао у свему као правилне прихвата и овај суд.

Стога се ревизијом неосновано побија другостепена одлука због погрешне примене материјалног права. По оцени Врховног касационог суда, захтеву тужиле не може се пружити правна заштита ни применом одредбе члана 452. Закона о облигационим односима, по којој лице на које пређе на основу уговора нека имовинска целина физичког или правног лица, или један део те целине, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно на њен део, поред дотадашњег имаоца и солидарно с њим, али само до вредности њене активе (став 1.), те да нема правног дејства према повериоцима одредба уговора којом би се искључивала или ограничавала одговорност утврђена у претходном ставу (став 2.). За примену наведене законске одредбе није од значаја да ли је над привредним субјектом који је извршио преношење своје имовине отворен стечај и да ли и даље постоји у правном саобраћају, јер се њоме не успоставља универзална сукцесија између два привредна субјекта, нити се ради о статусној

промени код таквог прелаза имовине. Међутим, у конкретном случају нема места примени наведене законске одредбе јер се потраживање тужиље заснива на институту накнаде штете у висини изгубљених зарада (као вида реституционе штете због незаконитог престанка радног односа у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, „Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05) која подразумева постојање узрочно последичне везе између настале штете и радње штетника. Да би постојала одговорност на страни туженог за евентуално насталу штету по тужиљу, потребно је да тужиља докаже постојање штете, а затим одговорност туженог за њен настанак, односно узрочно-последичну везу између радњи или пропуштања и саме штете, све у смислу одредаба члана 154. и 155. Закона о облигационим односима, што је у конкретном случају изостало. Стога је став Врховног касационог суда да тужени није пасивно легитимисан за накнаду штете тужиљи, имајући у виду да у поступању туженог не постоји противправност, нити постоји узрочно-последична веза између евентуално претрпљене штете тужиље и поступања туженог.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију је одбијен као неоснован јер нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 165. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић